

ЦИЈЕНА:

За Црну Гору на годину 8 пер-
сера, на по годину 4 персера.
За Аустро-Угарску Босну и
Херцеговину на годину 12 пер-
сера на по годину 6 персера.
За сав остале земље годишње
10 франка у злату.
Претплата се прима само у го-
дишњим и полугодишњим ро-
ковима.
Почетни број 28 пара за Цр-
ну Гору, — за Иностранство 28
пара.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ

Претплата се може издати
на Административни „Глас Цр-
ногорца“ на Цетиње, а може се
поручити у: Београду, Радничко-
м, и агенти у Котор.
Доплате се шаљу Уредништву.
Руконис се не враћају.
Глас се шаљу Административ-
цији и наплаћује се: на сваки
месец или број од пет сара на
петот сара или 4 сара за сваки
месец, а на сваки број од 2
пара, из којих слова сарајерно
или. Највише отплате наплаћује
се 1 сарер. — Осим наплате
издавачицама од рочица, на-
плаћује се по закону о таксима
још по 20 пара за свако поједино
издавање.

Власник: Државна Штампарија

Изази суботом

Одговорни уредник: М. Павловић

Црногорци!

Тужни вапај, који допире из Старе Србије од тамошње наше потлачене браће, не може се даље подносити.

Онамо немилосно кољу не само људе, него жене и нејаку ћеду српску. Гладно, јадно и плијењено српско се робље потуца по горама и око гарнизта својијех домова кликујући вас, да га заштитите и избавите.

Дужност и љубав рода налажу вам да похитате браћи у помоћ. Знам, да бисте ви то и до сад учинили са урођеном вам одважношћу, да Ме пијесте слушали и ни-
чекивали исход Мојијех мирољубивих напора за заштиту мученика испреко границе.

Моје наде, да ће се наћи начин да се без проливања крви Срби у Турској осло-
боде мука, не остварише се, те сад, колико год је Мојем срцу тешко нарушити
тишину европскога мира, не остаје Ми до латити се сабље — оне сабље, коју су
ваши очеви неустрашиво шљедовали на Вучијем Долу, Никшићу, Бару и Улцињу.

Црногорци!

Уз нас је правда, а коцка је бачена, на што Бог да и срећа јуначка!

Замном, јунаци, да руку пружимо браћи у невољи, као и витешкој Малесији, која
се сво двије године лавски бори за своја права, слободу и сједињење са Црном Гором.

Нијесмо сами. С нама је Бог, с нама су балканске хришћанске краљевине, са који-
јема смо удружени у заједницу, за којом сам вазда чезнуо и коју су све од навале
азијатског освајача жељно очекивали толики пасови балканских народа.

Имам тврду наду у мишице, ред и послушност синова Мојијех старијех војника,
да им ништа неће бити немогуће, но да ће сад височије него пкад уздигнути углед
драге Домовине и прослављено црногорско оружје новим сјајем обасјати.

Смјелост је ухватити се у коптац са једном великом царевином, али то баш
приличи Мојем витезу, Мојем Црногорцу, у толико прије, што му је најмилије уложити
се за браћу. Пратиће нас симпатије свега образованог свијета, свега нашега српскога
рода и осталогa словенства, а витешке руке са мачевима пружају нам Краљеви: Србије,
Бугарске и Грчке, чији су народи у овоме светоме подужећу с нама збратимљени. Ми
ту царевину не затичемо из обијести, већ из најплеменитијих побуда, да спријечимо
коначно уништење своје прекограничне браће.

Црногорци!

Вашијем мункијем кроком похитајте онамо ће се страда, ће се мучи, ће се плаче.
Нека повезана браћа Старосрбијанци час прије угледају ваше славне барјаке; нека
рекну: „ево браће, ево осветника испод Ловћена, Кома и Дурмитора, ево синова Црне
Горе ће долијећу у наш загрљај, и сад нијесмо више ми ни сираци, ни робови!“ Тамо
ћемо се срести са нашим драгом браћом из Србије, коју предводи њен витешки Краљ,
Мој љубљени зет, да се с њима жељно загрлимо, заједно носећи потлаченима слободу.

Нека се благословом Божијим и Светога Петра Цетињскога и свијех наших свѣ-
таца остваре снови из ране Моје младости, кад сам пјесмом наговјештавао овај зна-
менити дан и загријавао српске груди вјером, да оружани морамо поћ'!

Онамо онамо, за брда она!

Живјели Црногорци! Живео балкански савез!

На Цетињу, 26. септембра 1912.

НИКОЛА с. р.

НИКОЛА I

по милости Божјој
КРАЉ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

Пошто ће председник Нашег Министарског Савјета, Наш Министар Војни и заступник Нашег Министра Иностранних Дјела, генерал-ађутант бригадир Митар Мартиновић, одсуствовати неко вријеме са Цетиња, то на основу члана 7. закона о Краљевској Влади рјешавамо, да истога заступа у свим поменутим дужностима Наш Министар Правде, Душан Вукотић.

Председник Нашег Министарског Савјета, Наш Министар Војни и заступник Нашег Министра Иностранних дјела нека изврши овај указ.

Цетиње, 26. септембра 1912. г.

НИКОЛА с. р.

Председник Министарског Савјета,
Министар Војни
и заступник Министра Иностран. Дјела,
Генерал-ађутант, бригадир,
Митар Мартиновић с. р.

НЕСЛУЖБЕНИ ДИО

Дворске и дипломатске вијести

— Јучер, поводом рођен-дана Његова Величанства Краља Господара, варош се из јутра рано била окитила заставама. У 10 сати пред подне било је свечано благодарење у манастирској цркви, на коме је чинодјејствовао Његово Високопресвештенство Г. Митрополит Митрофан, уз асистенцију мјесног свештенства. Благодарењу су присуствовали Његова Краљ. Височанства Књаз Мирко, Престолонашљедница Књагиња Милица и Књагиње Ксенија и Вјера, господа министри, великодостојници, и чиновници, који су се затекли овдје, као и виши број грађана. — Послије благодарења народ се био окупио пред Двор да сачека одлазак Његова Величанства, гдје се налазила и повећа група Арбанаса католика, овдје настањених, који су били дошли да изјаве Његовом Величанству Краљу, да Му се стављају на расположење у овим озбиљним часовима.

У 11¼ сати, појавио се Његово Величанство Краљ Господар поздрављен са бурним усклицима: Живио! —, те је улегао у свој аутомобил, који га је чекао пред вестиболом, праћен од Његовог Краљ. Височанства Књаза Мирка. — У томе је нови алајбарјактар, г. пор. Марко З. Поповић, развио пред Двор свој барјак уз одушевљено клицање народа, те је, држећи га у руци, улегао у први аутомобил. Његово Величанство Краљ се затим са Његовим Краљ. Височанством Књазом Мирком и својом свитом упутио у Подгорицу, уз пуцнаву топова са Табље, звоњење звона и урнебеско клицање присутног народа. — При испраћају Његова Величанства, били су осим узвишених чланова Владајућег Дома, још и Његово Високопресвештенство Господин Митрополит Митрофан, г. г. министри Вукотић и Дрљевић и представници Србије, Бугарске и Грчке.

— Јучер је наш отправник по слова у Цариграду, г. Пламенац, предао порти ноту, у којој је наглашено да се питање између наше државе и Турске, као и права онамошње потлачене наше браће, имају ријешити оружаном руком, те је свједствено томе напустио Цариград. Овдашњем представнику отоманске империје предао је, пак, био пасош, те је отпутовао са Цетиња, као и отомански вицеконсули из Подгорице и Бара.

Куцнуо је час!

Што се ових дана предвиђало, то се ето и догодило. Куцнуо је, дакле, час разрачунавања. Натраг се није могло, јер се Црна Гора, нарочито у ово задње вријеме, налазила у великом искушењу, и ако је настојавала до посљедњег часа да са своје стране не наруши мир, очекујући да се испуне њени праведни захтјеви и да се њеним сународницима у Турској, који су изложени свакојаким насиљима и зулумима, обезбиједе бар најпримитивнији услови за живот. Свјесна тога да врши једну од најсветијих својих дужности, у корист потлачене браће, која већ од неколико вјекова стењу под турским игом, она је прибјегла ето крајњем средству, да оружаном руком, а са осталим балканским краљевинама, притекне у помоћ многобројној и напаћеној својој браћи, и да им по цијену крви и живота извојује давно жељену слободу. Правда је на њеној страни, а мора бити и успјех, ако нијесу утрнули осјећаји људског срца код оних, који често проповиједају своју хуманитарност и од којих је било очекивати да узму у заштиту онај јадни наш живаљ, који трпи муке свакојаке, од Турака грдних зулумћара.

Црногорска војска, помоћу Божјом, ступа у акцију, с надом у побједу свога оружја и ако пред собом има далеко бројнијег и силнијег непријатеља. Но добри Бог, који је штитио до сад нашу отаџбину, излиће на њу и овом приликом своју милост, стога му приносимо топле молитве да благослови црногорско оружје, небројено пута славом овјечано у борби против истог непријатеља, те да се црногорски соколови покажу достојни потомци оних хероја и јунака, који су својим прегалаштвом, устрајношћу и надчовјечном снагом задивљавали цио свијет, очувавши вјековну слободу овог сурог стијења, на које су управљени погледи остале неослобођене браће, с надом у њихово спасење.

У то име, нека је срећан час у који ће полећети у борбу, са жељом да се са својим Врховним Вођом — Царем Јунака, и драгим Му синовима здраво и весело поврате својим кућама.

ПОЗИВ

Друштва Црногорског Црвеног Крста

Друштво Црногорског Црвеног Крста објављује овај позив:

Балкан је опет у крви, опет у пламену! Тај пламен гута наше домове, а крв што топи нашу земљу, крв је наше браће.

Осакаћена тјелеса што леже на нашим границама — наша су, наше су браће.

И она нејач, што пишти у кршним збјеговима — дјеца су наша.

И оне жене, што чупају косе од страве и ужаса — сестре су наше.

Ко може да заклопи очи и да не види патње својих најближих?

— Ко може да затвори уши и да не чује врисак незаконљених и биједних? — Ко може да стегне срце и да буде тврд и хладан на сву ту тугу и сав тај јад? —

Вапаји тијех мученика дубоко су одјекнули у племенитом срцу нашег Витешког Краља Господара и Његовог вјерног и оданог Му народа.

Пошто су остали бесплодни сви покушаји и настојања, да се мирним путем олакша несносно стање српскога народа у Отоманској Царевини, Он је, у име Бога, правде и човјекољубља, а у братској заједници с осталим балканским државама, подигао Своју храбру и

побједама вичну војску, да оружаном руком помогне онима, који страдају — да их из ропства поведе у слободу, из смрти у живот.

Но ратови не могу бити без жртава. Човјечанска дужност налаже да им се помогне у колико им се помоћи може, а за то је на првом мјесту позвано Друштво Црвеног Крста, та хумана установа, којој је главни задатак да жртве рата, рањенике и болеснике, његује и лечи.

Али да би се могло у томе успјети, потребна су толика средства, каквима Друштво у даном случају не располаже. За то се оно и обраћа за брзу помоћ свима Друштвима Црвеног Крста као и онима, чије је срце доступно да осјети бол, кад чује јаук рањеника, јаук дјетета, жене и старца, жељних да их обасја зрак сунца слободе, које обасјава друге срећне народе. —

Помоћ Црвеном Крсту, помоћ је нашој народној борби, дјело је милосрђа, хришћанска је љубав према ближњему!

Цетиње, 26. септембра 1912.

Председник
Друштва Црногорског Црвеног Крста:
Митрополит Митрофан.
Адреса за прилоге и пошиљке:
„ДРУШТВО ЦРНОГОРСКОГ ЦРВЕНОГ КРСТА“
Cettigné — Montenegro Цетиње — Црна Гора

ДОМАЋЕ ВИЈЕСТИ

Објава прокламације. Јутрос у 7 сати објављена је по вароши прокламација Његова Величанства Краља о рату са Турском, која је произвела велико расположење у грађанству. — Тако исто објављена је и свуда по унутрашњости, уз највеће одушевљење народа. —

Из друштва „Црвени Крст“. Све госпође и госпођице из отмијених грађанских кругова уписале су се у друштво нашег „Црвеног Крста“, те свакодневно одлазе у Болницу „Данило I.“, гдје спремају рубље за рањенике.

Из Дјевојачког Института „Царице Марије“. Јучер је поводом рођен-дана Његова Величанства Краља Господара одржано у капели дјевојачког Института свечано благодарење, у присуству госпођице начелнице Софије Петровне, наставница и ученица, а послјие тога био је позив Св. Духа, са водоосвештењем.

У Институту је примљено у овој школској години 120 ученица из Црне Горе и осталих српских крајева.

Добровољци. Сваког дана стижу нови пријавници, било од наших поданика на страни, било од других, који траже да ступе у редове војске. Пошто је војска већ одмакла и налази се на својим позицијама, то је образована добровољачка легија од поменутих, на челу које ће бити, г. Сердар Раде пламенац и Командир Стево Јовићевић, а овјема је додијељен г. Марко Мијушковић посједник из Котора.

ТЕЛЕГРАМИ

Солун, 23. септембра. — Војно министарство наредило је неодложно сазив артиљеријских и женијских трупа прве и друге класе. У исто вријеме издата је наредба и за редифе из Анатолије. Према вијестима из Џума-бале, трупе, које се налазе на граници Бугарске, примиле су наредбу да блокирају границу.

Биоград, 23. септембра. — Званично се објављује да је обустављен сав путнички саобраћај на главној железничкој прузи у Србији. Ове ноћи отпутовала су два посљедња воза за Ниш; три полазе послјие подна, а осам у вече. На споредним линијама иде дневно један воз, а оријент-експрес одиће само ако услови дозволе.

Цариград, 23. септембра. — Бивши министар иностраних дјела Асим-беј кренуо је послјие подне преко Костанце за Европу, у нарочитој мисији. „Алемдар“ дознаје, да ће се у случају наименовања Кјамил-паше за великог везира, примјенити неке реформе, на основи пред-

ложеној од стране Енглеске, која ће тада потпомоћи Турску, да би се избјегао рат.

Софија, 24. септембра. — Собраније је одлучило аklamацијом, да упути телеграфски братске поздраве скупштинама: у Биограду, Атини и на Цетињу. Иза тога прочитан је указ о проглашењу онсадног стања, одобрен аklamацијом без дебате. Приликом читања указа о мобилизацији било је краћих дебата. Гешов је истакао, да је држање владе Бугарске било потпуно коректно, која је ишла чак дотле, да се прије времена прекину велике маневре, како би се тиме избјегао ма какви повод немира код сусједа, али је Турска одговорила са мобилизацијом, пријетећи такође директно сигурности Бугарске.

Влада је одлучила да опозове свога посланика у Петрограду, Паприкова, и да онамо упути министра просвјете Боичева у нарочитој мисији, као изванредног посланика и опуномоћеног министра. Политички кругови придају тој мисији велику важност за даљи развој догађаја.

Солун, 24. септембра. — Поморске власти дозволиле су, да два заустављена грчка пароброда остане луку, те су исти прослједили за Грчку. Грчки генерални консул повратио се овамо са одсуства.

Петроград, 24. септембра. — „Вјесник“ доноси, да је на митингу бугарске омладине у Петрограду одлучено, да се саставе корови добровољаца, који ће поћи у Бугарску и Македонију.

Цариград, 25. септембра. — Митинзи за рат настављају се у свим провинцијама. Око три хиљаде грчких резервиста крећу одавде за Атину.

Солун, 25. септембра. — Особље овдашњег србијанског консулата, изузев генералног консула Балугџића, оставило је Солун. Малисори су знатно измијенили своје држање, пошто је Есад-паша пријешао ријеку Мат. Једна депутација малисорских шефова отишла му је у сусрет, увијеривши га да Малисори одани влади, не желе да се више пролијева крв. Есад-паша продужио је марш за Скадар.

Биоград, 25. септембра. — Услед демонстрација у Скопљу против српског консулата, влада је одлучила да опозове цијело особље консулата изузев вицеконсула Вучковића, да би тиме избјегла више инциденте.

Извјештаји петроградског „Вјесника“:

Париз, 25. септембра. — Сазонов изјављује, да су представници Русије код балканских држава примили инструкције да се споразумију са представницима Аустрије, у погледу предаје заједничке ноте од стране велесила поменутим државама. Исти кораци биће учињени и у Цариграду.

Скопље, 25. септембра. — Вијести Отоманске Агенције о тобожњем покољу мухамеданаца у Бугарској, изазвале су оружани сукоб у Призрену између Арнаута и мјештана. Има више мртвих и рањених. Послије митинга Арнаута, ови су манифестирали пред консулатима Бугарске, Србије и Грчке.

Софија, 25. септембра. — Стижу вијести из Македоније, да је становништво уништило војничку провизију и разбјегло се у планине. Говори се, да су вође комитске Сандански, Чернопевеј и Николајев, заузели пролаз Кретин, прекинувши везе између турских одјељења у дотична мјеста.

Букурешт, 25. септембра. — Министарски Савјет, под предсједништвом краљевим, одлучио је да се не врши мобилизација.